

Igor Modlitba jubiluje

Doc. RNDr. Igor Modlitba, CSc., sa narodil 14. 5. 1937 vo Vištuku. Základnú deväťročnú školu absolvoval v Modre a v roku 1955 maturoval na jedenásťročnej strednej škole v Bratislave. Štúdium inžinierskej geológie a hydrogeológie ukončil v roku 1960 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. V roku 1969 obhájil na Katedre inžinierskej geológie rigoróznú prácu (názov témy *Štúdium rovnorodosti fyzikálnych vlastností faciálne-genetického komplexu hornín pliocénneho veku*) a získal titul RNDr. V roku 1991 (po dlhoročných obštrukciách orgánov KSS) obhájil vedeckú hodnosť kandidáta geologických vied (CSc.) verejnou rozpravou (téma *Inžinierskogeologické vlastnosti spraší Trnavskej a Nitrianskej pahorkatiny*) a v roku 1994 sa habilitoval na docenta v odbore inžinierska geológia.

Po skončení vysokoškolského štúdia pracoval na Katedre inžinierskej geológie PriF UK. V roku 1964 odišiel pracovať do IGHP, n. p., závod Bratislava, v roku 1977 bol preradený do odboru výskumu a vedecko-technických informácií podnikového riaditeľstva IGHP v Žiline. Počas pôsobenia v IGHP, n. p., v rokoch 1964 – 1980 sa zameriaval na vypracovanie metodických postupov laboratórnych prác pre potreby inžinierskej geológie a geotechniky. V roku 1973 sa podieľal na zostavení prvej slovenskej metodickéj príručky na stanovovanie inžinierskogeologických vlastností v laboratóriách. Intenzívne sa venoval riešeniu úloh technického rozvoja v podniku a rezortných výskumných úloh z odboru konštrukcie nových laboratórnych prístrojov a inžinierskogeologických vlastností zemín. Spolupracoval na riešení výskumných úloh, ktorých koordinátorom bol HYDROSTAV, n. p., Bratislava, ako aj Katedra geotechniky SVŠT v Bratislave. Tieto úlohy boli zamerané na overovanie vhodnosti rôznych prirodzených a umelých zemín ako materiálov do tesniacich clón rekonštruovaných dunajských hrádzí, na výskum inžinierskogeologických vlastností sedimentov, najmä eolických, rovnorodosti fyzikálnych a mechanických vlastností neogénnych zemín, stanovenie, klasifikovanie a mechanizmus zmršťovania ílovitých zemín, stanovenie reziduálnej pevnosti a meranie pórového tlaku v zeminách pri ich zaťažovaní. Aktívne sa zúčastňoval na riešení problematiky a koordinácii prác v rámci podtémy 2.4. *Inžinierskogeologické stanovovanie vlastností zemín* štátnej výskumnej

úlohy INTERGEOTECHNIKA, ktorej hlavným cieľom bola unifikácia laboratórnych a terénnych metód stanovovania niektorých inžinierskogeologických vlastností zemín. V tom čase bol aj riešiteľom rezortnej výskumnej úlohy *Zefektívnenie inžinierskogeologického prieskumu*. V roku 1979 mu Úrad pre vynálezy a patenty ČSSR udelil osvedčenie na nový priemyselný vzor za spoluúčasť pri konštruovaní originálneho krabicového šmykového prístroja.

V roku 1980 nastúpil do Geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave, kde pôsobil do roku 1993 ako vedúci oddelenia inžinierskej geológie, ktoré dokázal revitalizovať po jeho zániku v roku 1976. Významnou mierou sa zaslúžil aj o etablovanie inžinierskej geológie v košickom regionálnom centre GÚDŠ od roku 1981. Pod jeho vedením pracovalo a svoje vedomosti a zručnosti rozvíjalo dovedna 25 pracovníkov – inžinierskych geológov a technikov. Oddelenie inžinierskej geológie v tom čase riešilo široké spektrum regionálnych inžinierskogeologických výskumných úloh, ktoré boli zamerané najmä na registráciu a regionálny výskum zosuvov, inžinierskogeologické vlastností hornín, inžinierskogeologické mapovanie v rôznych mierkach a na rôzne účely, ochranu a optimálne využívanie životného prostredia, výber lokalít na ukladanie skládok odpadu, ako aj na expertíznu činnosť.

Od roku 1993 jubilant pracoval ako špecialista na hlbokomorskú inžiniersku geológiu pri prieskume hlbokomorského ložiska polymetalických koncentrací v oblasti tektonického pásma Clarion – Clipperton (severná časť Pacifiku) v organizácii INTEROCEANMETAL. V tom čase sa zúčastnil na štyroch morských výskumných expedíciách do oboch častí Pacifiku a centrálnej časti Baltského mora, na ktorých sa zaoberal stanovovaním a hodnotením inžinierskogeologických vlastností sedimentov dna oceánu v hĺbke 4 400 až 4 600 m, vývojom metodiky a prístrojov na laboratórne a terénne stanovovanie inžinierskogeologických vlastností sedimentov a polymetalických koncentrací a na hodnotenie citlivosti hornín a zraniteľnosti horninového prostredia ťažbou koncentrací.

V roku 1990 bol vymenovaný za súdneho znalca Krajského súdu v Bratislave v odbore inžinierskej geológie s celoštátnou pôsobnosťou. Aktívne spolupracoval pri tvorbe ČSN a STN v odbore geotechniky a inžinierskej geológie.

Bol dlhoročným členom Federálnej normalizačnej komisie č. 41 – geotechnika. V ostatnom čase sa venoval najmä metodickým postupom posudzovania vplyvov ľudskej činnosti na geologické prostredie. Podieľal sa na zostavení *Geologického terminologického slovníka – Inžinierska geológia* (GÚDŠ 1992) a *Inžinierskogeologického a geotechnického terminologického slovníka* (Petro et al., 2008).

Ako významný slovenský inžiniersky geológ bol prizývaný aj do pedagogického procesu na Katedre inžinierskej geológie PriF UK a Katedre geotechniky SVŠT v Bratislave, najmä ako vedúci diplomových prác a praktických cvičení v laboratóriu mechaniky zemín. Bol externým prednášateľom pre poslucháčov postgraduálneho štúdia inžinierskej geológie na Katedre inžinierskej geológie PriF UK v Bratislave, členom skúšobných komisií pri štátnych záverečných skúškach, rigorózných skúškach a skúškach na udeľovanie vedeckých hodností v rámci PriF UK a SVŠT v Bratislave.

Od roku 1972 pracoval v závodnej pobočke Slovenskej vedecko-technickej spoločnosti a od roku 1988 v celoštátnom výbore ČSVTS pre zakladanie stavieb – skupina inžinierskej geológie. V rámci nej sa podieľal na organizovaní viacerých inžinierskogeologických exkurzií, seminárov a konferencií na území vtedajšej ČSFR. Je zakladajúcim členom Slovenskej asociácie inžinierskych geológov.

Výsledkom jeho dlhoročnej práce a praxe bolo aj udeľenie viacerých vyznamenaní a ocenení: vyznamenanie predsedu SGÚ Najlepší pracovník geologickej služby (1968), vyznamenanie Najlepší pracovník GÚDŠ (1985), Pamätná medaila pri príležitosti 20. výročia založenia SZOPK (1993), pamätná medaila pri príležitosti 70. výročia založenia ŠGÚDŠ (2010). Za aktívnu spoluprácu pri pedagogickom procese na vysokých školách dostal Bronzovú medailu PriF UK v Bratislave (1987), Čestné uznanie za spoluprácu od SF SVŠT v Bratislave (1988) a Pamätnú medailu k 50. výročiu založenia PriF UK v Bratislave (1990).

Publikoval viac ako 110 prác v domácich aj zahraničných časopisoch a zborníkoch vrátane monografií a zostavil viac ako 70 správ výskumných úloh, odborných posudkov, expertíz a pod. Je spoluautorom viacerých vysokoškolských učebných textov zameraných na laboratórne zisťovanie fyzikálnych a mechanických vlastností zemín, ako aj na moderné metódy hodnotenia horninového a životného prostredia. V spoluautorstve s J. Šajgalíkom napísal monografiu *Inžinierskogeologické vlastnosti spraší Podunajskej nížiny* (1983), ktorá ako prvá na Slovensku komplexne riešila vzťah genézy a inžinierskogeologických vlastností spraší uvedenej oblasti.

Milý Igor, v mene bývalých a súčasných pracovníkov ŠGÚDŠ a osobitne pracovníkov oddelenia inžinierskej geológie Ti chceme popriať pevné zdravie, jasnú myseľ a ešte veľa pekných chvíľ v kruhu rodiny a priateľov.

Pavel Liščák

PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ doc. RNDr. Igora Modlitbu, CSc. – výber najvýznamnejších prác

- Modlitba, I.**, 1972: Príspevok k poznaniu reziduálnej pevnosti zemín. In: Problémy inžinierskej geológie a hydrogeológie. Zborník prác absolventov PriF UK v Bratislave. Bratislava, PriF UK – Žilina, IGHP, 83 – 100.
- Letko, V. a **Modlitba, I.**, 1976: Laboratórne zisťovanie inžinierskogeologických vlastností zemín. Bratislava, Vyd. Univ. Komen., 174 s.
- Matušný, J. a **Modlitba, I.**, 1976: Štvorčelust'ový šmykov prístroj MM-73. Geol. Průzk. (Praha), 1, 36 – 39.
- Modlitba, I.**, 1980: Triaxiálna skúšobňa zemín. In: Stanovenie a sledovanie inžiniersko-geologických vlastností zemín a hornín. Žilina, OBIS IGHP, 62 – 70.
- Modlitba, I.**, 1980: Nové poznatky z odberu a skúšok vzoriek v inžinierskogeologickom prieskume. In: Nové poznatky v inžinierskogeologickom a hydrogeologickom vrtaní. Bratislava, SGÚ – VTS.
- Modlitba, I.**, 1983: Tvorba a ochrana životného prostredia v zámeroch inžinierskej geológie na GÚDŠ. In: Geológia a ochrana životného prostredia. Bratislava, SGÚ – ČS VTS, 17 – 27.
- Šajgalík, J. a **Modlitba, I.**, 1983: Spraše Podunajskej nížiny a ich vlastnosti. Bratislava, Veda., 204 s.
- Modlitba, I.**, 1984: Kontrola kvality výsledkov laboratórných skúšok zemín v inžinierskej geológii. In: Inžinierskogeologické sympóziu k 60. narodeninám Prof. Ing. Milana Matulu Dr. Sc. Bratislava, PriF UK.
- Hyánková, A., **Modlitba, I.** a Letko, V., 1985: Laboratórny výskum vlastností hornín. Bratislava, Vyd. Univ. Komen., 245 s.
- Modlitba, I.**, Petřík, F. a Vančíková, I., 1987: Programový systém banky dát vlastností zemín. Geol. Průzk. (Praha), 5, 137 – 139.
- Modlitba, I.** a Kováčik, M., 1988: Evolution of the susceptibility to deformation of slopes, an example from Czechoslovakia. In: Proc. of the 5th International Symposium on landslides. Lausanne, 1 193 – 1 195.
- Modlitba, I.**, 1989: The prognosis of the engineering geological properties of loesses and loess soils. In: Tezisy dokladov XIV. kongresa KBGA. Sofia, 1 118 – 1 121.
- Modlitba, I.** a Kováčiková, M., 1989: Engineering-geological investigation of anthropogenic deposits. Západ. Karpaty, Sér. Hydrogeol. inž. Geol. (Bratislava), 8, 207 – 216.
- Modlitba, I.** a Kováčiková, M., 1989: Engineering-geological investigation of antropogenic deposits. Západ. Karpaty, Sér. Hydrogeol. inž. Geol. (Bratislava), 8, 207 – 216.
- Fabíni, P., Kazda, J., **Modlitba, I.** a Štrba, F., 1989: Niektoré poznatky zo zisťovania reziduálnej šmykovej pevnosti súdržných zemín. Geol. Práce, Spr. (Bratislava), 88, 165 – 176.
- Klukanová, A. a **Modlitba, I.**, 1990: Zmeny mikroštruktúr súdržných zemín spôsobené šmykovým pohybom. Region. geol. Západ. Karpát (Bratislava), 25, 244 – 297.
- Modlitba, I.**, Polaščinová, E., Karolí, S. a Klukanová, A., 1991: Fyzikálne a mechanické vlastnosti neogénnych jemnozrnných zemín v severnej časti Košickej kotliny. Západ. Karpaty, Sér. Hydrogeol. inž. Geol. (Bratislava), 9, 8 – 11.
- Modlitba, I.**, Polaščinová, E., Karolí, S. a Klukanová, A., 1991: Fyzikálne a mechanické vlastnosti neogénnych jemnozrnných zemín v severnej časti Košickej kotliny. Západ. Karpaty, Sér. Hydrogeol. inž. Geol. (Bratislava), 9, 11 – 48.
- Kotliňski, R. a **Modlitba, I.**, 1994: Úlohy inžinierskej geológie pri prieskume morského dna. In: Výsledky, problémy a perspektívy inžinierskej geológie v Slovenskej republike. Bratislava, SAIG, 83 – 87.

- Modlitba, I.**, 1995: Inžinierskogeologické hodnotenie horninového prostredia pre posudzovanie vplyvu aktivít na životné prostredie (EIA). *Miner. Slov.* (Bratislava), 27, 4, 251 – 260.
- Modlitba, I.** a Pařízek, A., 1997: Assessment of Deep Sea Floor Vulnerability to Changes Induced by Polymetallic Nodule Mining. In: 28th Annual Underwater Mining Institute, Seattle, Washington, USA.
- Modlitba, I.** a Radziejewska, T., 1999: Geotechnical Properties of Deep-Sea Sediment and Vertical Distribution of Meiobenthos at the IOM BIE 95 Site (Clarion – Clipperton Fracture Zone, NE Pacific.). In: 3rd ISOPE Ocean Mining Symposium, Goa, India, 17 – 22.
- Dananaj, I., Frankovská J. a **Modlitba, I.**, 2001: Analýza totálnych pevností hlbokomorských sedimentov. In: Zborník referátov z 2. konferencie Geológia a životné prostredie. Bratislava, SAIG – PriF UK – GS SR, 80 – 86.
- Petro, L., Frankovská, J., Matys, M., Wagner, P. (eds.), Bednarik, M., Grunner, K., Holzer, R., Hrašna, M., Hulla, J., Jánová, V., Kováčik, M., Kováčiková, M., Liščák, P., **Modlitba, I.**, Ondrášik, M., Ondrášik, R., Paudítš, P., Slivovský, M. a Vlčko, J., 2008: Inžinierskogeologický a geotechnický terminologický slovník (Engineering geological and geotechnical terminological dictionary). Bratislava, SGUDS Publ., 465 s., ISBN 978-80-88974-99-4.
- Zostavil Pavel Liščák s použitím podkladov:
- Cambel, B., Slavkay, M., Kaličiak, M. a kol., 1996: Významní slovenskí geológovia. Bratislava, Veda, Vyd. Slov. Akad. Vied; archív oddelenia inžinierskej geológie ŠGÚDŠ.